

Handläggare
Åsa Örnevik
Telefon: 08-50815039

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kontorsremiss av förslag till ny Kemikalieplan 2020-2023

Svar på remiss från miljö- och hälsoskyddsnämnden dnr:
2018-15804

Förvaltningens kontorsutlåtande:

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning överlämnar tjänsteutlåtandet till miljö- och hälsoskyddsnämnden som svar på remissen.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

I budget för 2019 fick Miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att revidera Kemikalieplanen. Framtagandet har letts av Kemikaliecentrum med miljöförvaltningens ledningsgrupp som styrgrupp. Den reviderade kemikalieplanen utgår från samma principer som tidigare plan kring vilka egenskaper som ligger till grund för att skadliga och farliga ämnen behöver fasas ut från stadens verksamheter. Åtgärder av löpande karaktär kvarstår i den nya planperioden och nya åtgärder har lagts till. Inom vissa områden har ambitionsnivån höjts och tydligare direktiv preciserats. En stor förändring är att barn och andra känsliga grupper har lyfts fram ytterligare genom ett eget kapitel. Helt nytt är kapitlet kring hanteringen av växtskyddsmedel. Förvaltningen ställer sig positiv till revideringen av Kemikalieplanen och de ändringar som gjorts.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har remitterat ärendet ”Kontorsremiss av förslag till ny Kemikalieplan” till Skarpnäcks stadsdelsförvaltning för ett kontorsutlåtande. Ärendet har även remitterats till samtliga förvaltningar och bolag inom Stockholm stad. Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill ha yttrande senast den 26 april 2019.

Ärendet

Kemikalieplanen för 2020-2023 är en reviderad upplaga av Stockholms stads första Kemikalieplan som utgavs 2014. Planen utgår från det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. Planen är ett komplement till stadens Miljöprogram och förtydligar de delar som handlar om hur Stockholm ska bli en giftfri stad.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Skarpnäck stadsdelsförvaltning deltog i referensgruppen för Kemikalieplanen 2020-2023, särskilt gällande kapitel 2. Upphandling och 8. Barn och andra känsliga grupper, och har tidigare inkommit med synpunkter kring ansvarsområden, genomförande och användarvänlighet. Förvaltningen har ett gott samarbete med Kemikaliecentrum som har hörsammat förvaltningens synpunkter i ett tidigt skede och de har fått genomslag i remissen.

Kemikaliecentrum ber specifikt om synpunkter på:

- Är åtgärderna genomförbara?
- Är rätt verksamhet utpekad som ansvarig?
- Vad behövs i termer av stöd, resurser etc. för att åtgärderna ska kunna genomföras?
- Behövs några förtydliganden?

Då planens principer kvarstår är läsbarheten hög och igenkänningsfaktorn stor. Att barn och andra känsliga grupper har fått ett eget kapitel anser förvaltningen vara värdefullt då flertalet av de åtgärder som relaterar till förvaltningen nu finns samlade. Nätverksformen för spridning av information och kommunikation är ett plus och har under tidigare planperiod fungerat väl.

Faktarutan på s. 5 som definierar giftfritt och kopplingen till kemikaliesmart är ett bra tillskott som förtydligar för läsaren. Önskvärt skulle vara ytterligare en faktaruta för det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö samt definition av skillnaden mellan skadliga och farliga ämnen.

Förvaltningen anser att med stöd från miljöförvaltningen är åtgärderna genomförbara. De åtgärder som berör stadsdelsförvaltningarna kräver framförallt personella resurser. Åtgärderna ryms inom ordinarie verksamhetsplan men vissa kan kräva ekonomiska resurser som inte ryms inom ordinarie budget. Förvaltningen föreslår att medel ska kunna sökas på liknande sätt som klimatinvesteringsmedel och medel för giftfri förskola. Med motsvarande process för uppföljning. Förvaltningen ser att de områden där stadsdelsförvaltningarna står som ansvariga är korrekt. Definitionen anläggande förvaltning som används i kemikalieplanen upplevs problematisk av förvaltningen. Beslut fattas att förvaltningen berörs som anläggande förvaltning men eventuellt kan begreppsförvirring uppstå.

Kapitel 3, krav 1 ”Bygg- och anläggningsvaror (material och kemiska produkter) som används i nybyggnation, renovering, ombyggnad och förvaltning ska inte innehålla utfasningsämnen.” är motstridigt med krav 4 ” Den som avser att använda en vara eller kemisk produkt som innehåller eller avger utfasningsämnen...//” och skickar signaler att krav 1 är ett ”bör” krav och inte ska.

En gemensam rutin som bilaga till kemikalieplanen för implementering av 3.1 ”Tillämpa kemikaliekrav”, 3.2 ”Dokumentera varor och kemiska produkter” samt 5.1 ” Sköta parker, grönområden, fastigheter och andra offentliga ytor utan användning av växtskyddsmedel” skulle vara stadsdelsförvaltningarna till stor nytta. Det skulle även underlätta uppföljningen för Miljöförvaltningen då en enhetlig formulering finns.

Förvaltningen föreslår en KF-indikator för berörda verksamheter på 4.3 ”Aktivt arbeta för att substituera utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen” inom ramen för vägledning för kemikaliesmart förskola. Storkök undantagna dock ska de redogöra eventuell avvikelser.

6.6 kemikalietillsyn hos förskolor och skolor. Förvaltningen välkomnar miljöförvaltningens utökade tillsyn att innefatta aspekter från vägledning för kemikaliesmart förskola. Berörda verksamheter kan gärna informeras i tillsynsrapporten som delges avdelningschef för förskola, rektor och berörd förvaltnings funktionsbrevlåda.

Då det i dagsläget finns flertalet styrdokument som relaterar till miljö och klimatarbetet inom staden. Ser förvaltningen det som en fördel om kemikalieplanen i löpande text nämner relaterade

dokument som ”Rekommendation för användning av konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi” för att uppmärksamma dem och väcka intresse. Specifikt i kapitel 8. Barn och andra känsliga grupper.

Förvaltningen ställer sig positiv till revideringen av Kemikalieplanen och de ändringar som gjorts.